

MATEIU CARAGIALE

PAJERE
•
REMEMBER
•
CRAII
DE CURTEA-VECHE
•
SUB PECETEA TAINEI

**Ediție îngrijită, tabel cronologic
și opinii critice de VALERIA FILIMON**

AGORA

CLIO¹

Mi-a îngânat stăpâna: „Nu-n file-ngălbenite
Stă-mbălsămată taina măririi strămoșești.
Amurgul rug de purpuri aprinde; de-l privești,
Se-nfiripă-n vârtoarea-i vedenii strălucite.

Căci, uriașe stoluri la zări încremenite,
Zac norii ce, în pragul genunilor cerești,
Par pajere-nceștate de zgriptori din povești.
Umbrind cetăți în flăcări cu turnuri prăbușite.

Dar ceața serii-nneacă troianele de jar.
Atunci mergi de te-așează subt un bătrân stejar,
Ascultă mândrul freamăt ce-n el deșteaptă vântul,

Ca-n obositu-ți suflet de vrajă răzvrătiți,
Când negrul văl al nopții înfășură pământul,
În gemăt să tresalte străbunii adormiți“.

1910

¹ *Clio*, muza poeziei epice și a istoriei, în mitologia greacă.

LAUDA CUCERITORULUI

„*Rois barbares,*

Sombres chasseurs d'aurochs...”¹

H. Taine²

O! tu, care-ai mânat barbare gloate
Ca să sfârâmi împărății bătrâne
Și-ai câștigat izbânzi nenumărate;

Tu, ce-n trufia inimii păgâne
Ai pângărit răsând altare sfinte
Și-ai ars cetăți, ai fost măreț, stăpâne,

Când jefuind regeștile morminte
Zdrobitei hârci îi ai răpit cununa,
Și oaselor bogatele veșminte;

O! negre Domn, care-ai stârnit furtuna
De năvăliri, de-ai zguduit pământul,
Dacă-al tău nume îl săpase runa

¹ „*Regi barbari, / Întunecați vânători de zimbri...*” (lb. fr.).

² *Hippolyte Adolphe Taine* (1828–1893), critic, gânditor și istoric francez.

Cea tainică pentru-a-ți slăvi avântul,
L-a șters neîmpăcată-apoi uitarea,
Precum ți-a spulberat cenușa vântul.

Povestea ta pierdută e-n vârtoarea
De ani apuși ce vremea-a spulberat,
Dar umbra ta le mohorăște zarea,

Că-nalt răsari, cumplit, neîndurat,
Cuprins de flacări pe căzânde turle,
Cu pieptul gol luptând însângerat,

Beat de măcel. Asurzitoare surle
Cu spijele se întreceau turbate,
Și-ades făceai îngrozitor să urle

De buciunări pădurile carpate
Vânând călare zimbrul și vierul
Și săgetând jivine-nspăimântate.

În sumbri nori ce trec încomând cerul
În zori, goniți de aspra vijelie
Le mai zăresc cum fug mugind de fierul

Ucigător. Zburau cu veselie
Deasupra-ți corbii, și de-atâta sânge
Răsar și astăzi roșii flori din glie.

Dar, îndelung nu ți-a fost dat a-nfrânge
Pe-aceea ce pândise rânjitoare,
La sânu-i rece să te poată strânge,

Și ai pierit, trădat într-o strâmtoare.
Amar te-a plâns, pletoasa seminție
Ea, ce pe-o culme-într-un apus de soare,